

Rinvenire e comporre vocaboli atti ad esprimere in lingua Greca convenientemente e compiutamente lo stato attuale della scienza, o dare ad altri almeno l'impulso d'insegnarci denominazioni più giuste o meglio immaginate, ecco lo scopo dell'Autore di questo Saggio. I Greci non poteano ancora vantare opere originali in Chimica, anzi non essendo famigliare per essi la cognizione di questa scienza, l'Autore ha reputato ragionevole cosa il preferire alla nomenclatura Guytoniana quella del Berzelius. Essa è sì generalmente riconosciuta come la più perfetta, e la più conforme ai progressi della Chimica, che le nazioni incivilite d'Europa non avrebbero forse esitato anch'esse d'abbracciarla, se l'amor proprio, l'autorità, ed il rispetto che si professa per li grandi scrittori permettesse agli uomini di abbandonare tutto ad un tratto abitudini ed usi consecrati dal tempo e da molte opere classiche.

Il presente lavoro è destinato unicamente pei Greci a quali riuscirà novissimo, perchè si tratta di un argomento interessante, e non tentato da nessuno almeno in tutta la sua estensione. E quantunque l'Autore si sia studiato di correggere le erronee denominazioni imposte dagli Europei a moltissime sostanze, e far che le parole esprimino precisamente l'idea ch'essi si proponevano di rappresentare, pure ove questo Saggio fosse tradotto in taluna delle viventi lingue, l'Autore potrebbe incorrere nel pericolo d'essere tacciato di stranezza, o di temerità s'ei non seguisse la nomenclatura sancita indistintamente da tutte le nazioni. Il confronto di questa con quella ch'egli propone, basterà dunque, e farà ravvisare già da se i cambiamenti, e le emendazioni ideate.

ΠΕΡΙ ΧΗΜΙΚΗΣ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ.

Αφ' οὗ ἡ Χημεία ἤρχισε νὰ προοδεύη πλουτιζομένη ὅσον ὁ-
δαμία ποτὲ ἄλλη ἐπιστήμη ἀπὸ πολλὰς ἀξιολόγους ἀνακαλύψεως,

ἠσθάνθησαν ὅλοι σχεδὸν οἱ σοφοὶ Χημικοὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀνορθωθῆ ἡ ὀνοματολογία τῆς. Ἀλλ' ἡ δόξα τῆς εὐτυχῶς ἀνορθώσεως χρωσεῖται κυρίως εἰς τὸν Γυτῶν Μορβῶ ὅστις, βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς περικλεῖς Λαβουαζιέ, Βερβολλέ καὶ Φουρκρουά, τὴν ἀνήγειρεν ἐπάνω εἰς βάσεις τόσον φιλοσοφικὰς καὶ βεβαίαις ὥστε εἰς ὀλίγον χρόνου διάστημα τὴν παρεδέχθησαν ὅλα τὰ ἔθνη. Ἐγιναν μ' ὅλα ταῦτα εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους ὄχι ὀλίγα ἀξιοσημεῖωτοι τροπολογίαι ὑπὸ πολλῶν καὶ ἐξαιρέτως ὑπὸ τοῦ Βερζελίου. Ἀλλ' αἱ ἀρχαὶ εἶναι καὶ θέλουσι εἶσθαι αἱ αὐταί, διότι ἐπισηρηγμένοι εἰς τὴν καθ' αὐτὸ μεταφυσικὴν τῶν γλωσσῶν καὶ εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἰδεῶν καὶ λέξεων ἀληθεῖς σχέσεις.

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἀρχῶν τούτων καί, τὸ κυριώτερον, ἡ ἐπινοήσις καὶ σύνθεσις λέξεων ἰκανῶν νὰ ἐξηγήσουν προσφυῶς καὶ ἀνελλιπῶς τὴν τωρινὴν κατάστασιν τῆς ἐπιστήμης, εἶναι ἔργον ἀνώτερον ἴσως τῶν δυνάμεων ἐνὸς μόνου. Διότι ὑποθέτει ἐξ ἀνάγκης παρὰ τὴν ἐξηκριβωμένην καὶ λεπτομερῆ γνῶσιν τῆς Χημείας, καὶ τριβὴν ἐνταυτῷ μεγάλην εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Τολμῶμεν μ' ὄλον τοῦτο νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν περὶ Χημικῆς ὀνοματολογίας ἀπόπειράν μας διὰ νὰ δώσωμεν κἄν νύξιν εἰς τοὺς σοφοὺς τοῦ γένους νὰ μᾶς διδάξουν τι ὀρθότερον καὶ καταλλήλοτερον.

Θέλομεν δὲ προσπαθῆσαι νὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα τὴν ὑπὸ τοῦ Βερζελίου τροπολογηθεῖσαν καὶ τελειοποιηθεῖσαν ὀνοματολογίαν διότι, καθὸ ὁμολογουμένως ἐντελεστέρα, πληρესτέρα καὶ ὀρθότεραν τὴν σοχαζόμεθα προτιμητέαν τῆς μέχρι τοῦδε κοινῶς παραδεδεγμένης. Ἴσως καὶ αὐτοὶ οἱ πολιτευμένοι Εὐρωπαῖοι δὲν ἤθελον διςάζει νὰ τὴν ἐναγκαλισθοῦν ἂν ἡ αὐτοφιλαυτία, τὸ κύρος καὶ τὸ πρὸς τοὺς μεγάλους ἄνδρας σέβας ἐσυγχωροῦσε τοὺς ἀνθρώπους νὰ παραιτήσουν ἐκ μιᾶς ἕξις καὶ συνθηίας καθιερωμένας ἤδη ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν καὶ ἀπὸ πολυάρθμα κλασικὰ συγγράμματα, ὅλα γεγραμμένα κατὰ τὴν Γαλλικὴν ὀνοματολογίαν. Ἀλλ' ἡμεῖς, οἱ ἑποῖοι κατὰ δυσυχίαν οὔτε καύχημα πρωτοτύπων τοιούτων συγγραμμάτων ἔχομεν νὰ προβάλωμεν ὡς ἐμπόδιον, ἀλλ' οὐδὲ μικρὰν κἄν οικιότητα μὲ τὴν προηγουμένην ὀνοματολογίαν, πρέ-

πει ὀρθοφρονοῦντες νὰ προκρίνωμεν ὅ,τι αἱ πρόοδοι τῆς ἐπιστήμης ἐνέκριναν ὡς ἐντελέστερον.

Ονοματολογία τῶν ἀπλῶν σωμάτων.

Τὰ σώματα, τὰ ὅποια σοχαζόμεθα μετὰ βεβαιότητος ὅτι δὲν ἀποσυνθέτονται, καὶ τὰ ὅποια ἀπαντῶμεν ὡς μέρη συστατικὰ ὅλων τῶν λοιπῶν, ὠνομάσθησαν σώματα ἀπλά, στοιχεῖα ἢ ἀρχαί. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἦσαν γνωστὰ πρὸ πολλοῦ καὶ εἶχον διὰ τοῦτο τὸ καθὲν καὶ ἰδιαίτερον ὄνομα. Τὰ ὀνόματα ταῦτα τὰ ἐφύλαξαν ὁσάκις δὲν παρέσυρον μετ' αὐτῶν ἰδέας φανερὰ ἐσφαλμένας, ἢ ὁσάκις αἱ δι' αὐτῶν σημαίνόμεναι οὐσίαι δὲν ἐσυγγέοντο μετ' ἄλλας ἐχούσας ἰδιότητας διαφορετικὰς ἢ ἐναντίας. Εἰς δὲ τὰ λοιπὰ νέα ἢ μεταβλημένα ἔδωκαν ὀνόματα ἱκανὰ νὰ φανερώσουσι κἀνὲν ἀπὸ τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ αὐτῶν γνωρίσματα, ἐλαφρύνοντες οὕτω τὸ μνημονικὸν τῶν ἀρχαίων, οἱ ὅποιοι δύσκολα διατηροῦν τὰς ἀσήμεους λέξεις, καὶ συνειθίζοντες αὐτοὺς σύνωρα νὰ μὴ δέχωνται καμμίαν λέξιν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ προσάπτεται καὶ ἰδέα τις.

Τὰ σώματα, τὰ ὅποια παραδέχονται τὴν σήμερον ὡς στοιχεῖα, εἶναι 52, καὶ διαιροῦνται εἰς σώματα ἀπλά μὴ μεταλλικὰ καὶ εἰς μέταλλα.

Τὰ μὴ μεταλλικὰ, τὰ ὅποια εἶναι ὅλα ἠλεκτραρνητικὰ, εἶναι δώδεκα καὶ ὠνομάσθησαν.

Οξυγόνον.	Θεῖον.	Βρῶμον.	Ανθραξ.
Υδρογόνον.	Φωσφόρον.	Ιώδιον.	Χρυσόκολλον.
Νιτρογόνον	Χλώριον.	Φθόριον.	Πυρίτιον.

Τὰ δὲ μέταλλα εἶναι 40, καὶ διαιροῦνται εἰς ἠλεκτραρνητικὰ καὶ εἰς ἠλεκτροθετικὰ. Τὰ πρῶτα εἶναι ἑννέα καὶ καλοῦνται

Σελήνιον.	Μολύβδαινον.	Τελλύριον.
Αρσενικόν.	Τούγγεστον.	Τιτάνιον.
Χρῶμιον.	Στίμι.	Ταντάλιον.

Τὰ δευτέρα, εἴκοσι ἑννέα καὶ ὀνομάζονται

Χρυσός.	Κασσίτερος.	Γλυκύνιον.
Πλάτινα.	Μόλυβδος.	Αργίλλιον.

Ιρίδιον.	Κάδμιον.	Μαγνήσιον.
Οσμιον.	Ζίγκος.	Ασβέστιον.
Παλλάδιον.	Νικελλον.	Στροντιάνιον.
Ρόδιον.	Κοβάλτιον.	Βάριον.
Αργυρος.	Σίδηρος.	Λίθιον.
Υδράργυρος.	Μαγγάνιον.	Σόδιον.
Χαλκός.	Δημήτριον.	Ποτάσσιον.
Ουράνιον.	Κιρκώνιον.	
Βισμυθον.	Υττριον.	

Όνοματολογία τῶν δυαδικῶν συνθέτων.

Τὰ ὀνόματα τῶν δυαδικῶν συνθέτων σχηματίζονται προστιθεμένης εἰς μὲν τὸ ἓνα τῶν συστατικῶν στοιχείων τοῦ συνθέτου τῆς καταλήξεως ἰδῆς ἢ ουχός ὥστε νὰ προκύπτῃ ἓνα οὐσιασικόν· καθὼς π. χ. ὀξυγονίδης, θειοῦχος· εἰς δὲ τὸ ἄλλο τῆς καταλήξεως ὠδες ἢ ἰκόν ὥστε νὰ γενῶνται ἓνα ἐπίθετον π. χ. θειῶδες, θεικόν. Τὸ οὐσιαστικὸν τμηματίζεται πάντοτε ἀπὸ τὸ σῶμα τὸ ηλεκτραρνητικόν, ἢ τὸ μᾶλλον ηλεκτραρνητικόν, ὅταν τὰ στοιχεία τοῦ δυαδικοῦ συνθέτου ἦναι καὶ τὰ δύο ηλεκτραρνητικά. Τὸ δὲ ἐπίθετον ἀπὸ τὸ ηλεκτροθετικόν. Λήγει δὲ τὸ οὐσιασικόν εἰς ἰδῆς ὅταν τὸ ἐπίθετον ἀνήκῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν μὴ μεταλλικῶν σωμάτων, ἢ τῶν μετάλλων τῶν ηλεκτραρνητικῶν· καὶ εἰς ουχός ὅταν τὸ ἐπίθετον ἦναι κἀνὲν ἀπὸ τὰ ηλεκτροθετικὰ μέταλλα. Ὡστε τὸ ἐκ τοῦ ὀξυγόνου καὶ τοῦ ὑδρογόνου σύνθετον θέλομεν τὸ ὀνομάσει ὀξυγονίδην ὑδρογονικόν· τὸ ἐκ τοῦ θείου καὶ τοῦ ἀνθρακός θειίδην ἀνθρακικόν· τὸ δὲ ἐκ τοῦ θείου καὶ τοῦ σοδίου, θειοῦχον σοδικόν. Τὸ ἐπίθετον δὲ λήγει εἰς ὠδες ὅταν πρόκηται νὰ φαγερώσωμεν βαθμὸν κατώτερον συνθέσεως, καὶ εἰς ἰκόν, βαθμὸν ἀνώτερον. Τοὺς δὲ βαθμοὺς τοὺς ἔτι κατωτέρους, παραμέσους ἢ ἔτι ἀνωτέρους τοὺς διακρίνομεν προσθέτοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιθέτου τὰ μόρια ὑπο καὶ ὑπερ. Ὅτῳ λέγομεν π. χ. θειίδης φωσφορώδης, φωσφορικός· θειίδης ὑπεραρσενικώδης, ὑπερμολυβδαινικός. Ἐνίοτε προτίθενται τὰ μόρια ὑπερ καὶ ὑπο καὶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ σώματος τοῦ ηλεκτραρνητικοῦ· καθὼς ὅταν

λέγωμεν Υπεροξυγονίδης, υποξυγονίδης. Μποροῦμεν πρὸς τούτοις νὰ εἰπωμεν θειοῦχος χαλκοῦ, ὀξυγονίδης σιδήρου διὰ νὰ σηµάνω-
µεν τὸ εἶδος τῆς συνθέσεως χωρὶς νὰ πρὶσδιορίσωμεν κἀνένα
ξεχωριστὸν βαθμῶν.

Οἱ συντάκται τῆς Γαλλικῆς ὀνοματολογίας εἶχον καὶ αὐτοὶ διακρίνει
τὰ ἐκ τοῦ ὀξυγόνου ἠλεκτραρνητικὰ σύνθετα ἀπὸ τὰ ἠλεκτροθετικὰ,
ὀνομάσαντες τὰ πρῶτα ὀξέα (Acides) καὶ τὰ δεῦτερα ὀξυγονίδια
(Oxides). Ἀλλ' ἡ διάκρισις αὕτη δὲν ἦτο καθὼς ἡ τοῦ Βερζελίου ὡς πα-
ρεπόμενον πηγάζον ἐκ τῶν ἀμοιβαίων ἠλεκτρικῶν σχέσεων τῶν σω-
μάτων, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐφηρμόσθη καὶ εἰς ὅλα τὰ δυαδικὰ
σύνθετα, καθὼς ἐγένιν ἀπὸ τὸν Βερζέλιον καλοῦντα Θεϊίδας,
Σεληνίδας, Τελλυρίδας, Χλωρίδας, Βρωμίδας, Ἰωδί-
δας, Φθορίδας τὰ σύνθετα, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τῆς
ἐνώσεως τοῦ θείου, τοῦ πεληνίου, τοῦ τελλυρίου, τοῦ χλωρίου,
τοῦ βρώμου, τοῦ ἰωδίου καὶ τοῦ φθορίου μ' ἄλλα σώματα ἦττον
ἠλεκτραρνητικὰ, καὶ τὰ ὁποῖα σύγκεινται κατὰ τὰς αὐτὰς ἀτομικὰς
ἀναλογίας τῶν ὀξέων. Θειοῦχους δὲ, Σεληνιούχους, Τελ-
λυριούχους, Χλωρούχους, Βρωμούχους, Ἰωδούχους,
Φθορούχους τὰ σύνθετα, τὰ ὁποῖα γεννῶνται ἀπὸ τὴν ἐνωσιν
τῶν σωμάτων τούτων μετὰ τῶν ἠλεκτροθετικῶν μετάλλων, καὶ
τὰ ὁποῖα συνίστανται κατὰ τὰς αὐτὰς ἀτομικὰς ἀναλογίας τῶν
θάσεων. Εἰς συχὸς καταλήγει παρῳοίως καὶ τὸ οὐσιαστικὸν τοῦ
ἐκ δύο ἠλεκτραρνητικῶν στοιχείων συνθέτου ὅταν ἡ ἀτομικὴ αὐτοῦ
σύνθεσις ἀντιστοιχεῖ μ' ἐκείνην τοῦ ὀξυγονίδου τοῦ στοιχείου τοῦ
ἦττον ἠλεκτραρνητικοῦ. Οὕτω λέγομεν Χλωροῦχος φωσφορι-
κός, χλωροῦχος ἀνθρακικός. Τὰ ὀνόματα Οξὺ καὶ Ὄξυ-
γονίδης καὶ αἱ καταλήξεις των δὲν συμφωνοῦν μὲ τὸν ἀνω-
τέρω κανόνα ἀλλὰ τὴν ἐξάιρσιν ταύτην, πρέπει νὰ τὴν φυλά-
ξωμεν καθὼ ἐπικυρωμένην ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν καὶ ἀπὸ τὴν συ-
νήθειαν.

Τὸ ὀξυγόνον ἐνόνεται συχὰ μὲ τὰ λοιπὰ σώματα κατὰ πλειο-
τέρας ἀναλογίας καὶ γεννῶνται ἐκ τούτου διάφορα δυαδικὰ σύν-
θετα ἀλατώσιμα. Προτίθενται τότε εἰς τὸ ἠλεκτραρνητικὸν στοιχεῖον,
πρὸς διάκρισιν τῶν διαφόρων τούτων βαθμῶν τῆς συνθέσεως, αἱ

λέξεις πρώτον, δεύτερον, τρίτον, και ἐνίοτε, εἰς δῆλωσιν τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ, ἢ πρόθεσις ὑπέρ. Τὴν τροπολογίαν ταύτην, τὴν ὁποίαν εἰσήγαγεν πρῶτος εἰς τὴν Γαλλικὴν ὀνοματολογίαν ὁ Ἀγγλος Θόμσων, τὴν ἀποβάλλει δικαίως ὁ Βερζέλιος, διότι διορίζει ἀριθμούς, οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι ἀκριβεῖς εἰμὴ σχετικῶς πρὸς τὰς τωρινὰς μας γνώσεις, καὶ διότι τὰ προκύπτοντα ὀνόματα δὲν εἶναι εὐμεταχείριστα εἰς τὴν ὀνοματολογίαν τῶν πολυσυνθέτων, καὶ ἀντικατέστησε, καθὼς εἶπομεν, τὰς καταλήξεις ὠδες καὶ ἰκον προσθεμένας εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐπιθέτου τοῦ δυαδικοῦ συνθέτου. Ὡστε ἀντὶ τῶν πρωτοξυγονίδης σιδήρου καὶ δευτεροξυγονίδης σιδήρου θέλομεν εἰπεῖ, κατὰ τὸν Βερζέλιον, Οξυγονίδης σιδηρώδης καὶ Οξυγονίδης σιδηρικός.

Ἐπειδὴ τὰ μέταλλα Ἰρίδιον καὶ Οσμιον ἔχουν περισσοτέρους ἀπὸ δύο ὀξυγονίδας ἀλατωσίμους, τοὺς διακρίνομεν ἀπ' ἀλλήλων προσθέτοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιθέτου τὸ μόριον ὑπερ' οὗτω λέγομεν π. χ. Οξυγονίδης ὑπεριριδιώδης, Οξυγονίδης ὑπεριριδικός.

Ἐπάρχουν ὀξυγονίδαι τινές, οἱ ὅποιοι, ἐπειδὴ πολλὰ ὀλίγον ὀξυγονωμένοι, δὲν δύνανται νὰ ἐνωθοῦν μ' ἄλλα σώματα ὀξυγονωμένα. Ὀνομάζομεν τούτους Ὑποξυγονίδας. Ἐπάρχουν ἐξ ἐναντίας ἄλλοι, οἱ ὅποιοι, ἐπειδὴ παραπολὺ ὀξυγονωμένοι, δὲν ἐνόηονται παρομοίως μὲ ἄλλα ὀξυγονωμένα σώματα· τούτους τοὺς ὀνομάζομεν Ὑπεροξυγονίδας.

Ἀπὸ τὴν ὀνοματολογίαν τῶν ὀξυγονωμένων σωμάτων ποριζόμεθα εὐκόλα τὴν τῶν λοιπῶν δυαδικῶν συνθέτων. Λέγομεν ἀκολουθῶς Χλωρίδης φωσφορώδης, Χλωρίδης φωσφορικός. Χλωροῦχος σιδηρώδης, Χλωροῦχος σιδηρικός.

Σύνθετα ἐκ τοῦ ὀξυγόνου.

Οξυγονίδης ὑδρογονικός (νερόν). Protoxide d'hydrogène. (1)

Ἑπεροξυγονίδης ὑδρογονικός. Deutoxide d'hydrogène (eau oxigénée).

Οξὺ ὑποθειῶδες.

» Θεϊῶδες.

(1) Εἰς τὴν δεξιὰν εἴλην κατατάττομεν τὰς Γαλλικὰς ὀνομασίας, ἐσαΐς διαφέρειν ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μας.

Οξύ υποθειϊκόν.	
» Θειϊκόν.	
Οξυγονίδης νιτρῶδης.	Protoxide d' azote.
» νιτρικός.	Deutoxide d' azote.
Οξύ νιτρῶδες.	
» νιτρικόν.	
» ὑποφωσφορῶδες.	
» φωσφορῶδες.	
» φωσφορικόν.	
Οξυγονίδης χλωρῶδης.	Protoxide de chlore.
Οξύ χλωρῶδες.	Deutoxide de chlore.
» χλωρικόν.	
» ὀξυγονοχλωρικόν.	Acide chlorique oxigéné.
» βρωμικόν.	
» ἰωδικόν.	
Οξυγονίδης ἀνθρακικός.	Oxide de carbone.
Οξύ ἀνθρακικόν.	
» χρυσοκαλλικόν.	
» πυριτικόν (πυρίτις)	Oxide de silicium.
Οξυγονίδης σεληνικός.	
Οξύ σεληνιῶδες.	
» σεληνικόν.	
Οξυγονίδης ἀρσενικός.	
Οξύ ἀρσενικῶδες.	
Οξυγονίδης χρωμικός.	Protoxide de chrôme.
» ὑπερχρωμικός.	Deutoxide de chrôme.
Οξύ χρωμικόν.	
Οξυγονίδης μολυβδαινῶδης.	
» μολυβδαινικός.	Protoxide de molybdène.
Οξύ μολυβδαινικόν.	
Οξυγονίδης τουγγεσικός.	
Οξύ τουγγεσικόν.	
Οξυγονίδης σιμμικός (ὄξύ ὑποσιμ- (μιῶδες).	Protoxide d' antimoine.

Οξύ σιμμιωδες.	Deutoxide d'antimoine.
» σιμμικόν.	Tritoxide d'antimoine.
» τελλυρικόν (όξυγονίδης τελλυ- (ρικός).	Oxide de Tellure.
Οξυγονίδης τανταλικός.	Oxide de tantale ou de colombium.
Οξύ τανταλικόν.	Acide tantalique ou colombique.
Οξυγονίδης τιτανικός.	Protoxide de titane.
Οξύ τιτανικόν.	Peroxide de titane.
Οξυγονίδης χρυσώδης.	Protoxide d'or.
» χρυσικός.	Deutoxide ou peroxide d'or.
» πλατινώδης.	Protoxide de platine.
» πλατινικός.	Deutoxide ou peroxide de platine.
» ιριδιώδης.	
» ύπεριριδιώδης.	
» ιριδικός.	
» ύπεριριδικός.	
» όσμιώδης.	
» ύπεροσμιώδης.	
» όσμικός.	
» ύπεροσμικός.	
Οξύ όσμικόν (όξυγονίδης διτ- (τοσμικός).	Oxide d'osmium.
Οξυγονίδης παλλαδιώδης.	Oxide de palladium.
» παλλαδικός.	
» άργυρικός.	Oxide d'argent.
Υπεροξυγονίδης άργυρικός.	
Οξυγονίδης ύδραργυρώδης.	Protoxide de mercure.
» ύδραργυρικός.	Deutoxide de mercure.
» χαλκώδης.	Protoxide de cuivre.
» χαλκικός.	Deutoxide de cuivre.
Υπεροξυγονίδης χαλκικός.	Tritoxide de cuivre.
Οξυγονίδης ούρανιώδης.	Protoxide d'urane.
» ούρανικός.	Deutoxide d'urane.
» βισμούθικός.	Oxide de bismuth.

" κασσιτερώδης.	Protoxide d'étain.
" κασσιτερικός.	Deutoxide d'étain.
Υποξυγονίδης μολυβδικός.	Protoxide de plomb.
Οξυγονίδης μολυβδικός.	Deutoxide de plomb.
Υπεροξυγονίδης μολυβδώδης.	Tritoxide de plomb.
" μολυβδικός.	Oxide de cadmium.
Οξυγονίδης καδμικός.	
Υποξυγονίδης ζιγκικός.	Oxide de zine.
Οξυγονίδης ζιγκικός.	Protoxide de nickel.
" νικελλικός.	
Υπεροξυγονίδης νικελλώδης.	Peroxide de nickel préparé par
" νικελλικός.	(l'eau oxigénée.
Οξυγονίδης κοβαλτικός.	Protoxide de cobalt.
Υπεροξυγονίδης κοβαλτικός.	Peroxide de cobalt.
Θξύ κοβαλτικόν.	
Οξυγονίδης σιδηρώδης.	Protoxide de fer.
" σιδηρικός.	Peroxide de fer.
" μαγγανιώδης.	Protoxide de manganèse.
" μαγγανικός.	Deutoxide de manganèse.
Υπεροξυγονίδης μαγγανικός.	Peroxide de manganèse.
Οξύ μαγγανικόν.	
Οξυγονίδης δημητριώδης.	Protoxide de cérium.
" δημητρικός.	Deutoxide de cérium.
" κερκωνικός (Κερκώνη).	Oxide de zirconium.
" ύττρικός (ύττρια).	" d'yttrium.
" γλυκινικός (γλυκίνη).	" de glucinium.
Οξυγονίδης άργιλικός (άργιλος).	Oxide d'aluminium.
" μαγνησιακός (μαγνησία).	" de magnésium.
" άσβεστικός (άσβεστος).	Protoxide de ealcium.
Υπεροξυγονίδης άσβεστικός.	Peroxide de calcium.
Οξυγονίδης στροντιανικός (στροντια	Protoxide de strontium.
(νή).	
Υπεροξυγονίδης στροντιανικός.	Peroxide de strontium.

Οξυγονίδης Βαρυτικός (Βαρύα).	Protoxide de barium.
Υπεροξυγονίδης βαρυτικός.	Peroxide de barium.
Οξυγονίδης λιθικός (λιθίνη).	Oxide de lithium.
Υποξυγονίδης σοδικός.	
Οξυγονίδης σοδικός (σόδα).	Oxide de sodium.
Υπεροξυγονίδης σοδικός.	Peroxide de sodium.
Υποξυγονίδης ποτάσσιος.	
Οξυγονίδης ποτάσσιος. (πότασσα)	Oxide de potassium.
Υπεροξυγονίδης ποτάσσιος.	Peroxide de potassium.

Σύνθετα ἐκ τοῦ Νιτρογόνου.

- Αμμωνία (νιτροῦχος τριθυδρογονικός).
 Αμμώνιον (νιτροῦχος τεταρthyδρογονικός).
 Κυανογόνον (νιτροῦχος ἀνθρακικός).

Σύνθετα ἐκ τοῦ Θείου.

Θειδης φωσφορώδης.	
» φωσφορικός.	
» χρυσοκολλικός.	Sulfure de bore.
» ἀνθρακικός.	Carbure de soufre.
» πυριτικός.	Sulfure de silicium.
» σεληνιώδης	» de selenium.
Γποθειῦχος ἀρσενικοῦ.	Sulfure brun d'arsenic.
Θειδης ὑπορσενικώδης.	Réalgar.
» ἀρσενικώδης.	Orpiment.
» ἀρσενικός.	
Θειῦχος χρωμικός.	
Θειδης ὑπερχρωμικός.	
Θειῦχος μολυβδαινιώδης.	
» μολυβδαινικός.	Sulfure de molybdène.
Θειδης μολυβδαινικός.	
» ὑπερμολυβδαινικός.	
Θειῦχος τουγγετικός.	Protosulfure de tungstène.
Θειδης τουγγετικός.	

»	υποστιμμιάδης (θειούχος (στιμμικός.))	J antimoine.
»	σιμμιάδης.	
»	σιμμικός.	
»	τελλυρικός.	Sulfure de tellure.
»	τανταλικός.	» de colombium.
»	τιτανικός.	» de titane.
»	κασσιτερικός.	Deutosulfure d'étain.
Θειούχος	χρυσώδης.	
»	χρυσικός.	Sulfure d'or.
»	Πλατινώδης.	
»	πλατινικός.	Sulfure de platine.

Η συνέχεια είναι άπαραλλάκτως όμοία μ'έκεινη τών εκ τού όξυγόνου συνθέτων.

Υπάρχουν μ'όλον τούτο διαφοραί τινες μεταξύ τής σειράς τών θειούχων και εκείνης τών εκ τού έξυγόνου συνθέτων, διότι πολυαριθμώτερα τὰ εκ τών μετάλλων και τού θείου σύνθετα, από τὰ εκ τού όξυγόνου και τών μετάλλων. Το ποτάσιον, τò σοδιον, τò άμμάνιον, αι βάσεις τών αλκαλικών γαιών παράγουν τέσσαρα τούλάχισον, εκ τών οποίων ένα μόνον είναι άλατώσιμον. Το κοβάλτιον γεννᾷ τρία, έξ ων ένα μόνον άλατώσιμον. Ο σίδηρος γεννᾷ παρομοίως τρία, άλλ' έξ αυτών τὰ δύο μόνον είναι άλατώσιμα. Τους μη άλατωσίμους θειούχους δύναται τις εύλογοφανώς νὰ τους ονομάση, διά τήν άτομικήν αυτών σύνθεσιν, τριμηθειούχον, διττοθειούχον, τριτοθειούχον, τεταρτοθειούχον και πεμπτοθειούχον ή υπερθειούχον σιδήρου, ποτασσίου, κτλ. Οί θειούχοι τού σιδήρου είναι ο θειούχος σιδηρώδης, θειούχος σιδηρικός και διττοθειούχος σιδήρου. Οί τού κοβαλτίου, θειούχος κοβαλτικός, τριμηθειούχος και διττοθειούχος κοβαλτίου. Οί τού ποτασσίου, σοδίου, άμμωνίου κτλ. θειούχος ποτασσιικός, σοδικός, κτλ. διττοθειούχος, τριτοθειούχος, τεταρτοθειούχος, υπερθειούχος ποτασσίου, σοδίου, άμμωνίου κτλ. Λήγοντες τò μέταλλον εις πτώσιν γα-

νικην, διακρίνομεν εύκολα τοὺς μὴ ἀλατωσίμους θειούχους, καὶ τοὺς ὑπερθειούχους ἀπὸ τοὺς ἀλατωσίμους.

Ὅσα μέχρι τοῦδε εἶπομεν περὶ τῆς ὀνοματολογίας τῶν ἐκ τοῦ θείου συνθέτων, ἐφαρμάζονται παρομοίως καὶ εἰς ἐκείνην τῶν ἐκ τοῦ σεληνίου καὶ τοῦ τελλυρίου. Τὰ δύο ταῦτα σώματα, τὸ θεῖον καὶ τὸ ὀξυγόνο, συνισῶσι μίαν ξεχωριστὴν τάξιν, ἱκανὴν νὰ παράξη ἄλλοτε μὲν σύνθετα ηλεκτραρνητικὰ (ὀξεία, θειίδια, σεληνίδια, τελλυρίδια), καὶ ἄλλοτε ἠλεκτροθετικὰ (ὀξυγονίδια, θειούχους, σεληνιούχους καὶ τελλυριούχους), τὰ ὅποια συνενούμενα γινοῦν ἄλατα. Τὰ ὀνομάζομεν διὰ τοῦτο μὲ κοινὸν ὄνομα Σώματα ἀμφιγόνα· τὰς δὲ βάσεις δυνάμεθα νὰ τὰς ὀνομάσωμεν ὀξυγονοβάσεις, θειοβάσεις, σεληνιοβάσεις καὶ τελλυριοβάσεις.

Σύνθετα ἐκ τοῦ Χλωρίου, Βρώμου, Ιωδίου καὶ Φθορίου.

Ἰδιότης κοινὴ τῶν τεσσάρων ταύτων σωμάτων εἶναι τὸ νὰ παράγουν, συνενούμενα μετὰ τῶν ἠλεκτροθετικῶν μετάλλων, ἄλατα οὐδέτερα καὶ ὄχι βάσεις, καὶ τὸ νὰ μὴ ἐνόωνται παρά σπανιώτατα μὲ τὰ οὐδέτερα ταῦτα ἄλατα τὰ ἐξ αὐτῶν καὶ τῶν μὴ μεταλλικῶν οὐσιῶν σύνθετα. Τὰ καλοῦμεν διὰ τοῦτο Σώματα ἀλατογόνα. Ἡ ὀνοματολογία καὶ ταύτων εἶναι ἀνάλογος μ' ἐκείνην τῶν ἐκ τοῦ θείου συνθέτων. Τὸ σύνθετον τὸ λεγόμενον κυανογόνον ἀνήκει καὶ αὐτὸ εἰς τὴν τάξιν ταύτην.

Ἰδοὺ καὶ ὀλίγα παραδείγματα τῆς ὀνοματολογίας τῶν συνθέτων ἐκ τῶν ἀλατογόνων σωμάτων μετὰ τῶν μὴ μεταλλικῶν οὐσιῶν καὶ μετὰ τῶν ἠλεκτραρνητικῶν μετάλλων.

Χλωροῦχος Θεϊώδης.

Χλωρίδης Θεϊκός.

Χλωροῦχος Φωσφορικός.

Χλωρίδης Φωσφορώδης.

» Φωσφορικός.

Χλωροῦχος Βρώμου.

» Ιωδίου.

Sulfure de chlore.

Protochlorure de phosphore.

Deutochlorure de phosphore.

» Κυανογόνου.	
» Ανθρακώδης.	
» Ανθρακικός.	Protochlorure de carbone.
Χλωρίδης Ανθρακώδης.	Perchlorure de carbone.
Οξυγονοχλωρίδης άνθρακικός.	Gaz chloroxicarbonique.
» Ανθρακοθειώδης.	
Χλωρίδης Χρυσοκολλικός.	Chlorure de bore.
» Πυριτικός.	» de silicium.
Χλωρίδης άρσενικώδης.	Protochlorure d'arsenic.
» Άρσενικός.	Deutochlorure d'arsenic.
Χλωροϋχος μολυβδαινώδης.	
» Μολυβδανικός.	
Χλωρίδης μολυβδανικός.	
Χλωροϋχος χρωμικός.	Protochlorure de chrome.
Χλωρίδης χρωμικός	
Χλωροϋχος σιμικός.	Protochlorure d'antimoine.
Χλωρίδης σιμμυϊώδης.	
» σιμμικός.	
Χλωροϋχος τουγγεσικός.	Protochlorure de tungstene.
Χλωρίδης τουγγεσικός.	Deutochlorure de tungstene.
» Τελλυρικός.	Chlorure de tellure.
» Τανταλικός.	de tantale.
» Τιτανικός.	de titane.
» Μαγγανικός.	Perchlorure de manganese.
Αντικαθιζώντες τας συλλαβάς βρωμ. ιωδ. φθορ. και κυαν.	
εις την χλωρ. έχομεν την ονοματολογίαν των συνθέτων εκ του	
βρώμου, ιωδίου, φθορείου και κυανογόνου.	
Σύνθετα εκ του υδρογόνου.	

Τὸ υδρογόνον συνενούμενον μετὰ τὰ ἀλατογόνα καὶ ἀμφιγόνα σώματα γεννᾷ σύνθετα ὀξέα, καλούμενα ὑδρογονοξέα. Τὰ ἐκ τῶν πρώτων εἶναι εἰς ὑπερβολὴν ὀξέα, καθὼς τὰ ἰσχυρότερα ὀξυγονοξέα. Τὰ τελευταία, εἰς ἐναντίας, ἔχουν ἰδιότητος ὀξέων πολὺ ὀλιγώτερον ἰπαισθητᾶς. Ἐκ τούτου παρακινούμενος ὁ συγ-

γραφεύς μας ἔκρινε προτιμότερον νὰ διατηρήσῃ τοῦ ὄξεος τὴν ὀνομασίαν διὰ τὰ πρῶτα, δηλαδὴ τὰ σύνθετα ἐκ τῶν ἀλατογόνων σωμάτων καὶ τοῦ ὑδρογίνου, καὶ μάλιστα ἐπειδὴ ἡ ὀνομασία αὕτη ἐνθυμίζει εἰς τὸ ἀρχαῖον τὴν ἰδέαν σώματος ἔχοντος ιδιότητας ὄξεϊας ἰσχυροτάτας.

1.ον Ὑδρογονοξεία τῶν ἀλατογόνων σωμάτων.

- Οξὺ ὑδρογονοχλωρικόν (χλωρίδης ὑδρογονικός).
- » Ὑδρογονοβρωμικόν (βρωμίδης ὑδρογονικός).
- » Ὑδρογονοϊωδικόν (ϊωδίδης ὑδρογονικός).
- » Ὑδρογονοφθορικόν (φθορίδης ὑδρογονικός).
- » Ὑδρογονοφθοροχρυσοκολλικόν (φθορίδης ὑδρογονικός καὶ
(χρυσοκολλικός).
- » Ὑδρογονοφθοροπυριτικόν (φθορίδης ὑδρογονικός καὶ
(πυριτικός).
- » Ὑδρογονοφθοροτιτανικόν (φθορίδης ὑδρογονικός καὶ
(τιτανικός).
- » Ὑδρογονοφθοροτανταλικόν (φθορίδης ὑδρογονικός καὶ
(τανταλικός).
- » Ὑδρογονοκυανικόν (κυανίδης ὑδρογονικός).
- » Ὑδρογονοθειοκυανικόν (θειοκυανίδης ὑδρογονικός, θειο-
(κυανίας ὑδρογονικός (1).
- » Ὑδρογονοθειοκυανικόν ὑδρογονοθειωτῶν (θειίδης κυανοῦ-
(δρογονικός, θειοκυανίας διττοῦδρογονικός (2).

2.ον Ὑδρογονοξεία τῶν ἀμφιγόνων σωμάτων

- Θειίδης ὑδρογονικός (hydrogène sulfuré).
- » Ἀνθρακὺδρογονικός (combinaison de carbure de
(soufre et d'hydrogène sulfuré.)
- » Κυανικός.
- Σεληνίδης ὑδρογονικός.
- Τελλουρίδης ὑδρογονικός (hydrogène telluré).

(1) Σύθεσις ἐκ τοῦ κυανικοῦ θειίδου καὶ τοῦ ὑδρογονικοῦ θειίδου.

(2) Τὸ προηγούμενον σύνθετον μὲ διπλασίον πηρότητα ὑδρογονικοῦ θειίδου.

Τὰ δὲ ἐκ τοῦ ὑδρογόνου μετὰ τοῦ νιτρογόνου, τοῦ φωσφόρου καὶ τοῦ ἄνθρακος διάφορα σύνθετα, εἰς τὰ ὅποια τὸ ὑδρογόνον συνιστᾷ τὸ πολλαπλάσιον ζοιχεῖον, ἠμποροῦμεν νὰ τὰ ἐκφράσωμεν μὲ ἀριθμοὺς κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.

Φωσφοροῦχος μονοῦδρογονικός.

” Διτιοῦδρογονικός.

” Τριτυδρογονικός.

Ανθρακοῦχος τεταρτυδρογονικός.

Φωσφοροῦχος πεντυδρογονικός.

” Ἐξυδρογονικός.

Σύνθετα δυαδικὰ ἐκ τῶν λοιπῶν μὴ μεταλλικῶν οὐσιῶν καὶ τῶν ἠλεκτραρρηκτικῶν μετάλλων.

Λέγουν κοινῶς φωσφοροῦχος, ἀνθρακοῦχος χρυσοκωλοῦχος, πυριτιοῦχος, ἀρσενικοῦχος, σιμμιουῦχος. Ἀλλ’ ἐπειδὴ τὰ διάφορα ταῦτα σύνθετα δὲν ἐνόησαντι παρὰ σπανιώτατα πρὸς ἄλληλα, ἡ ὀνοματολογία αὐτῶν ἠμπορεῖ ἐξαίρετα νὰ περιορισθῇ εἰς μίαν ἀπλὴν ἔκθεσιν τῆς ἀτομικῆς των συστάσεως. Οὕτως ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ἀνθρακοῦχος, διττανθρακοῦχος, τριτανθρακοῦχος σιδήρου, ἀρσενικοῦχος, διτταρσενικοῦχος νικέλλου.

Σύνθετα ἐκ τῶν ἠλεκτροθετικῶν μετάλλων.

Τὰ σύνθετα ταῦτα λέγονται κράματα. Σπανίως ἀπαιτοῦν ἰδιαιτέραν ὀνοματολογίαν, διότι δὲν γνωρίζομεν εἰμὴ πολλὰ ὀλίγα, τὰ ὅποια νὰ σύγκηνται κατὰ λόγον ὠρισμένον. Διὰ νὰ φανερώσωμεν μ’ ὅλον τοῦτο ὅσα ὑπάρχουν λέγομεν τὸ μέταλλον τὸ μᾶλλον ἠλεκτροθετικὸν εἰς οὔχος, καὶ λέγομεν π. χ. χρυσοῦχος ἀργύρου, τριτοχρυσοῦχος ἀργύρου, παλλαδιοῦχος ὑδραργύρου, κτλ.

Ονοματολογία τῶν ἀλάτων.

Διαιροῦμεν τὰ ἀλατὰ εἰς ἀμφιγενῆ καὶ εἰς ἀλατογενῆ. Τὰ πρῶτα συντίθενται ἀπὸ μίαν βᾶσιν καὶ ἓνα ὀξύ, ἓνα υεῖδην, σεληνίδην ἢ ἓνα τελλυρίδην, καὶ καλοῦνται, κατὰ τὸ ἀμφι-

γόνον σώμα, τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχουν, ὀξυγονάλατα, θειάλατα, σελήνιαλατα, τελλουρίαλατα. Τὰ δεύτερα δὲ σύγγεινται ἀπὸ ἑνα ἀλατογόνου σώμα, τοῦτ' ἐστὶ τὸ χλώριον τὸ βρωμιον, τὸ ἰώδιον, τὸ φθόριον καὶ τὸ κυανογόνον, καὶ ἀπὸ ἑνα μέταλλον ἠλεκτροθετικόν.

Α'. Αλατὰ ἀμφιγενῆ.

Διὰ τὰ ἐκφράσωμεν τὰ ἀλατὰ ταῦτα, μεταβάλλομεν τὸ ὄνομα τοῦ ὀξέος, τοῦ θειίδου, τοῦ σεληνίδου, τοῦ τελλουρίδου εἰς ἕνα οὐσιαστικόν λήγον ἐκ τῆς ὅταν τὸ ὀξύ, ὁ θειίδης, κτλ. λήγη εἰς ἰκον, καὶ εἰς ἰτης ὅταν λήγη εἰς ὠδες. Λέγομεν π. χ. θειίτας, θειίτης. Διὰ τὰ διακρίνονται δὲ ἀπ' ἀλλήλων αἱ διαφοροὶ τάξεις τῶν ἀμφιγενῶν ἀλάτων, προτίθεται, εἰς τὸ ὄνομα ἐκάστου, τὸ τοῦ ἀμφιγόνου. Οὕτω λέγομεν π. χ. Ὄξυγονομολυβδαινίας, θειομολυβδαινίας, σεληνιομολυβδαινίας, τελλουριομολυβδαινίας. Εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐσυντάχθη ἡ Γυτωνιανὴ ὀνοματολογία, ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζαν παρὰ μόνον τὸ γένος τῶν ὀξυγοναλάτων, ἡ διάκρισις αὕτη δὲν ἦτον ἀναγκαία, καὶ διὰ τοῦτο δὲν προσηγεῖτο τὸ ὄνομα τῶν ἀλάτων ἀπὸ τὸ τοῦ ὀξυγόνου. Τοῦτο φυλάττεται καὶ ἀπὸ τὸν Βερζέλιον ὅταν ὁ λόγος ᾖ περὶ ὀξυγοναλάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ πολυαριθμότερα καὶ εὐχρηστότερα. Τὰ δὲ λοιπὰ διακρίνονται ἀρκετὰ καὶ ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τὰ ὀξυγονάλατα, προτιθεμένου τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀμφιγόνου σώματος.

Ὄξυγονάλατα.

Τὰ διάφορα γένη τῶν ὀξυγοναλάτων εἶναι τὰ ἑξῆς:

Θειίαι.	Ὄξυγονοχλωρίαι.	Σεληνίται.	Τανταλίας.
Υποθειίαι.	Χλωρίαι.	Αρσενικίαι.	Τιτανίας.
Θειίται.	Χλωρίται.	Αρσενικίται.	Μαγγανίας.
Υποθειίται.	Βρωμίαι.	Χρωμίαι.	Κοβαλτίας.
Νιτρίαι.	Ιωδίαι.	Μολυβδαινίας.	Κασσιτερίας.
Νιτρίται.	Ανθρακίαι.	Τουγγεσίας.	Οσμίας.
Φωσφορίαι.	Χρυσοκολλίας.	Στιμμίαι.	Υδρίας.
Φωσφορίται.	Πυριτίαι.	Στιμμίται.	
Υποφωσφορίται.	Σεληνίας.	Τελλουρίας.	

Τὰ διάφορα δὲ εἶδη, τὰ ὅποια ἕκαστον τῶν γενῶν τούτων δύναται νὰ ἐμπεριέχη, εἶναι τὰ ἐξῆς, μετὰ τῶν ἀντιστοιχούντων τῆς ἐν χρήσει Γαλλικῆς ὀνοματολογίας ὀνομάτων.

Θαΐας	ποτασσικός.	Sulfate	de potasse.
»	Σοδικός	»	de soude.
»	Λιθικός	»	de lithine.
»	Αμμωνιακός.	»	d' ammoniâque.
»	Βαρυτικός.	»	de baryte.
»	Στροντιανικός.	»	de strontiane.
»	Ασβεστικός.	»	de chaux.
»	Μαγνησικός.	»	de magnésic.
»	Αργιλικός.	»	d' alumine.
»	Γλυκυνικός.	»	de glucine.
»	Υττρικός.	»	d' yttria.
»	Κιρκωνικός.	»	de zircone.
»	Δημητριώδης.	»	de protoxide de cérium.
»	Δημητρικός.	»	de deutoxide de cérium.
»	Μαγγανιώδης	»	de protoxide de manganèse.
»	Μαγγανικός.	»	de deutoxide de manganèse.
»	Σιδηρώδης.	»	de protoxide de fer.
»	Σιδηρικός.	»	de peroxide de fer.
»	Κοβαλτικός.	»	de cobalt.
»	Νικελλικός.	»	de nickel.
»	Ζιγκικός.	»	de zinc.
»	Καδμικός.	»	de cadmium.
»	Μολυβδικός.	»	de plomb.
»	Κασσιτερώδης.	»	de protoxide d' étain.
»	Κασσιτερικός.	»	de peroxide d' étain.
»	Βισμούθικός.	»	de bismuth.
»	Ούρανιώδης.	»	de protoxide d' urane.
»	Ούρανικός.	»	de peroxide d' urane.
»	Χαλκιάδης.	»	de protoxide de cuivre.

Θείας	Χαλκικός.	Sulfate de deutoxide de cuivre.
»	Υδραργυρώδης.	» de protoxide de mercure.
»	Υδραργυρικός.	» de deutoxide de mercure.
»	Αργυρικός.	» d'argent
»	Παλλαδιώδης.	» de protoxide de palladium.
»	Παλλαδικός.	» de peroxide de palladium.
»	Ροδικός.	» de rhodium.
»	Οσμιώδης.	
»	Υπεροσμιώδης.	
»	Οσμικός.	
»	Υπεροσμικός.	
»	Ιριδιώδης.	
»	Υπεριριδιώδης.	
»	Ιριδικός.	
»	Υπεριριδικός.	
»	Πλατινώδης.	* de protoxide de platine.
»	Πλατινικός.	» de deutoxide de platine.
»	Χρυσώδης.	
»	Χρυσικός.	
»	Τανταλικός.	» de tantale.
»	Τιτανικός.	» de titane.
»	Τελλυρικός.	» de tellure.
»	Στιμικός.	» de protoxide d'antimoine.
»	Υπερσιμμιώδης	» de deutoxide d'antimoine.
»	Υπερσιμμιικός.	» de tritoxide d'antimoine.
»	Υπερτουγγεσικός.	Acide sulfurique et acide tungstique.
»	Υπερμολυβδαινικός.	» » et acide molybdique.
»	Μολυβδικός.	Sulfate de protoxide de molybdene.
»	Υπερχρωμικός.	Acide sulfurique et acide chromique.
»	Χρωμικός.	Sulfate de protoxide de chrome.

Περὶ τῶν ἐκ τοῦ νεροῦ συνθέτων.

Προτὸν νὰ παραιτήσωμεν τὴν περὶ τῶν ὀξυγοναλάτων ὀνομα-
τολογία νὰ πρέπει νὰ προσθέσωμεν ὀλιγώτατα τινὰ καὶ περὶ τῶν

ἐκ τοῦ νεροῦ συνθέτων. Τὴ νερόν εἰς τὰς συνθέσεις αὐτοῦ μετὰ τῶν βάσεων θεωρήθη ὡς ἓνα ὄξυ, ἔθεν καὶ τὰ ἐντεῦθεν σύνθετα τὰ ὠνόμασαν, ὡς νὰ ἦτον ἄλατα, ὑδρίας. Ἐχομεν λοιπὸν ὑδρίαν ποτασσικόν, ἀσβεσικόν, σιδηρικόν, κτλ. Ἀλλὰ δύσκολα ἠθέλαμεν καταπεισθῆ νὰ ὀνομάσωμεν θειϊάν ὑδατικόν τὸ κοινὸν θειϊκὸν ὄξυ, καθὼς δύσκολα ἠθέλαμεν συνεῖθαι νὰ λέγωμεν τὸ νερόν Οξυγονίδην ὑδρογονικόν. Ἡμεῖς θέλομεν λέγει ὄξυ ὑδατῶδες ὡς ἄκις ἔχομεν νὰ φανερώσωμεν ὅτι τὸ ὄξυ εἶναι ἐνωμένον μετὰ τοῦ νεροῦ ἐνεργούντος ὡς βάσεως. Ὄξυ ὑδαρές ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ ἀπλοῦ μίγματος ὄξεος καὶ νεροῦ· καὶ ὄξυ ἀνυδρον ὅταν τὸ ὄξυ ἦναι ἐλεύθερον, ὅταν δὲν ἐμπεριέχῃ νερόν. Ὡστε ὄξυ θειϊκόν ἀνυδρον σημαίνει ὄξυ θειϊκόν χωρὶς νερόν. Ὄξυ θειϊκόν ὑδατῶδες, σύνθεσιν ὠρισμένην ὄξεος καὶ νεροῦ. Καὶ ὄξυ θειϊκόν ὑδαρές, μίγμα ὁποιοῦδήποτε ὄξεος καὶ νεροῦ.

Θειάλατα.

Θέλομεν ἐπαριθμήσει ἐδῶ τὰ γένη μόνον τῶν θειαλάτων, διότι τὰ εἶδη καὶ ἡ ὀνοματολογία αὐτῶν δὲν διαφέρουν τελείως ἀφ' ὅσα εἶπομεν ἀνωτέρω περὶ τῶν θειϊκῶν.

Θειοὑδρογονίαι.	Θειαρσενικίαι.	Θειοτουγγεσίαι.
Θειοκυανίαι.	Θειαρσενικίται.	Θειοσιμμίαι.
Θειοκυανυδρογονίαι.	Ἰποθειαρσενικίται.	Θειοσιμμίται.
Θειανθρακίαι.	Θειοχρωμίαι.	Ἰποθειοσιμμίται.
Θειοφωσφορίαι,	Ἰπερθειομολυβδανίαι.	Θειοκασστερίαι.
Θειοφωσφορίται.	Θειομολυβδανίαι.	Θειοτανταλίαι.

Β'. Ἀλατα ἀλατογενῆ.

Τὴν ὀνοματολογίαν τούτων τὴν ἔχομεν ἀπὸ τὰ πρᾶγγόμενα. Φέρομεν ἐδῶ διὰ τοῦτο ὀλίγα παραδείγματα διὰ νὰ μᾶς διδάξουν τίνι τρόπῳ ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν θειϊῶν ἠμποροῦμεν νὰ εὔρωμεν τὸ ὄνομα ἐκάστου εἶδους.

Χλωροῦχος ποτασσικός.	Chlorure de potassium.
" Σοδικός.	" de sodium.
" Ἀμμωνικός.	Hydrochlorate d'ammoniaque.
" Ὑδραργυρώδης	Protochlorure de mercure.

»	Υδραργυρικός.	Deutochlorure de mercure.
Ιωδοῦχος	σοδικός.	Iodure de sodium.
»	Σιδηρώδης.	Protoiodure de fer.
»	Σιδηρικός.	Deutoiodure de fer.
»	Ποτασσικός.	Iodure de potassium.
Διττοϊωδοῦχος	ποτασσικός.	
Τριττοϊωδοῦχος	ποτασίου.	
Φθοροῦχος	ασβεστικός.	Fluorure de calcium.
»	Σοδικός.	» de sodium.
Βρωμοῦχος	αργυρικός.	Bromure d' argent.
»	Μαγνησικός.	» de magnesium.
Κυανοῦχος	ποτασσικός.	Cyanure de potassium.
»	Αμμωνικός.	Hydrocyanate d' ammoniaque.
»	Σιδηρώδης.	Protocyanure de fer.

Όνοματολογία τῶν ἀλάτων με ὑπερβολὴν ὀξέος ἢ βάσεως.

Α'. Ἀλατα ἀμφιγενῆ

Τὰ ἀλατὰ, τὰ ὁποῖα ἐμπεριέχουν ὑπερβολὴν ὀξέος λέγονται κληθῶς ἀλατὰ ὀξέα ἢ ὑπεράλατὰ. Θέτοντες πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀλατος ἓνα μέροςον παριστάνον τὸν ἀριθμὸν τῶν πολλαπλασίων τοῦ ὀξέος (ὁ λόγος, ὃν ἔχει τὸ ὀξύ πρὸς τὴν βάσιν εἰς τὸ οὐδέτερον ἅλας, λαμβάνεται ὡς μονάς) φανερώνομεν ἐν ταῦτι ὅτι τὸ ἅλας εἶναι ὀξύ καὶ κατὰ ποῖον βαθμὸν. Λέγομεν π. χ.:

Τριημιανθρακίας ἀμμωνιακός.

Διττοθειάς σοδικός.

Τεταρτοζαλίας πατασσικός.

Τὰ ἀμφιγενῆ ἀλατὰ, τὰ ὁποῖα ἐμπεριέχουν ὑπερβολὴν βάσεως, λέγονται ὑφάλατὰ. Τὸ ὑποφωσφορίας, ὑποθειάς δηλοῦν λοιπὸν ἓνα φωσφορίαν ἢ ἓνα θείαν με ὑπερβολὴν βάσεως. Διὰ τὰ φανερῶσμεν δὲ καὶ κατὰ ποῖον βαθμὸν, μεταχειρίζομεθα τὰ αὐτὰ μέρια, τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθημεν καὶ διὰ τὰ ἀλατὰ με ὑπερβολὴν ὀξέος.

Τὰ ἐξῆς παραδείγματα ἀρκοῦν.

Υποφωσφορίας τριημισβεστικός.

Υποξίας διτυχαλκικός.

Υποθείας τριταργολκικός.

Υπονιτρίας τεταρτομολυβδικός.

Υπονιτρίτης εξαμολυβδικός.

Ἐκ τούτου ἐπεταί ὅτι ἡ ὀνοματολογία παριστάνει ἐν ἡ ποσότης τῆς βάσεως, τῆς ἠνωμένης με δοθεῖσαν ποσότητα ὀξέος, εἶναι πολλαπλασία ἐπὶ 1|2, 2, 3, 4 ἢ 6 τῆς ἀπαιτουμένης διὰ νὰ παραχθῆ ἓνα ἄλας οὐδέτερον.

Καταλαμβάνει ὁ καθείς εὐκόλα ὅτι ἡ αὐτὴ μέθοδος ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἀμφιγενῆ ἄλατα.

Β'. Ἀλατα ἀλατογενῆ.

1.^{ον} Με ὑπερβολὴν ὀξέος.

Ἐπειδὴ τὰ ἀλατογενῆ ὀξεῖα ἄλατα χρεωστοῦν τὴν ὀξεῖαν αὐτῶν ιδιότητα εἰς τὸ ὑδρογονοξὺ τοῦ ἰδίου ἀλατογόνου σώματος τοῦ ἠνωμένου με τὸ ἠλεκτροθετικὸν μέταλλον, ἀρκεῖ νὰ εἰπῆ τις π. χ. Χλωροῦχος χρυσικός ὀξύς. Muriate d'or cristallisé Jaune.
Φθοροῦχος ποτασσικός ὀξύς. Fluaté acide de potasse.
Κυανοῦχος σιδηρώδης ὀξύς. Acide hydroferrocyanique blanc.
— σιδηρικός ὀξύς. — — rouge.

2.^{ον} Με ὑπερβολὴν βάσεως.

Τὰ ἀλατογενῆ ἄλατα ἠμποροῦν νὰ ἐνωθῶν με τὰς ὀξυγονοβάσεις, καὶ σπανιώτερα με τὰς θειοβάσεις ἠμποροῦμεν λοιπὸν νὰ τὰ ὀνομάσωμεν, ὀξυγονοβασικά, θειοβασικά. Ἀλλ' ἐπειδὴ δύναμεθα νὰ παραλείψωμεν τὸ ὀξυγόνον, λέγομεν μόνον ἄλατα Ἀλατογενῆ βασικά, ὅταν τὰ ἄλατα ταῦτα ἐμπεριέχουν τὸν ὀξυγονίδην τοῦ μετάλλου ἐνωμένον με τὸν χλωροῦχόν του. Δὲν γνωρίζομεν ἔως τώρα κανένα ἀλατογενὲς ἄλας βασικὸν εἰς τὸ ὅποιον π. χ. ὁ σιδηρώδης χλωροῦχος νὰ ἦναι ἠνωμένος με τὸν σιδηρικὸν ὀξυγονίδην, ἢ ὁ σιδηρικός χλωροῦχος με τὸν σιδηρώδη ὀξυγονίδην ἑπομένως τὸνομα τοῦ χλωροῦχου δηλοῖ πάντοτε τὸν βαθμὸν τῆς ὀξυγονώσεως τῆς ὀξυγονοβάσεως. Ἀλλὰ, ἐπειδὴ ἓνα ἄτομον ἐνὸς ἄλατος

ἀλατογενούς δύναται νὰ ἐνωθῆ μ' ἓνα, δύο, τρεῖς ἢ περισσότερα ἄτομα τοῦ ὀξυγονίδου τῆς αὐτῆς ἐξέσεως, φανερόμεν τοῦτο ὡς ἔπεται.

Χλωροῦχος	μολυβδικός	θασικός.
—	—	διττοβατικός.
—	—	τριτοβατικός.
—	—	τεταρτοβατικός.

Όνοματολογία τῶν διπλῶν ἀλάτων, τουτέστι
 μὲ δύο βάσεις ἢ δύο ὀξεία:

Όσον μᾶλλον περισσεύουν τὰ στοιχεῖα ἐνῶς συνθέτου, τόσον δυσκολώτερον εἶναι νὰ ἐφαρμοσθοῦν εἰς αὐτὸ αἱ ἀρχαὶ τῆς συστηματικῆς ὀνοματολογίας. Τὴν δυσκολίαν αὐτὴν ἀρχίζει τις νὰ τὴν αἰσθάνεται ὅταν ζητῆ νὰ δώσῃ ὄνομα προσφυῆς εἰς τὰ διπλᾶ ἄλατα. Μ' ὅλον τοῦτο διὰ νὰ τὰ φανερώσωμεν σχηματίζομεν ἓνα ὄνομα σύνθετον ἐκ τῶν δύο ἐξέσεων καὶ λέγομεν π' χ. θεϊτῆς ἀμμωνικο-σιδηρώδης, κυανοῦχος σιδηρωδο-ἀμμωνικός. Ἀλλ' ἐπειδὴ συμβαίνει συχνότατα νὰ παραλλάσῃ ἢ συνθεσῆς τῶν διπλῶν τούτων ἀλάτων, καὶ πλειότερα ἄτομα τοῦ ἐνὸς νὰ ἐνώνονται μ' ἓνα ἄτομον μόνον τοῦ ἄλλου, καθὼς βλέπομεν εἰς τὰ ἀνωτέρω δύο, τὰ ὁποῖα ἐκλεξάμεν ὡς παράδειγμα, δυνάμεθα νὰ παραστήσωμεν εἰς τὸνομάτων τὸν σχετικὸν ἀριθμὸν τῶν ἀτόμων, λέγοντες θεϊτῆς ἀμμωνικο-τριτοσιδηρικός, κυανοῦχος σιδηρώδης διτταμμωνικός. Ἰδοὺ καὶ ἄλλα τινὰ παραδείγματα.

Θεϊτῆς ποτασσικός τριταργιλλικός.

Alun.

Χλωροῦχος ἀμμωνικός διττοπλατινικός.

Mariate ammoniacal de platine.

Φθοροῦχος ποτασσικός τριτοχρυσοκολλικός.

Fuoborate de potasse.

Φθοροῦχος σοδικός διττοपुरιτικός.

Fluosilicate de soude.

Τὴν αὐτὴν ὀνοματολογίαν μεταχειρίζομεθα καὶ διὰ τὰ ἀμφιγενῆ ἄλατα τὰ διπλᾶ μὲ ὑπερβολὴν ἐξέσεως, βάλλοντες ὅμως τὰ μῦριον ὑπο πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ὀξέος. Οὕτω λέγομεν π. χ. ὑποθεϊτῆς χαλκικός διτταμμωνικός, ὑποθεϊτῆς πο-

τασσικός διτταργιλλικός, τριταργιλλικός, εξαργιλλικός. Πρέπει ἐνταῦθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἐὰν θελήσωμεν νὰ δηλώσωμεν διὰ τῆς ὀνοματολογίας τὰ πάντα ἀκριβέστατα, τὴν φθείρομεν εὐκολά, διότι τὴν κατασταίνομεν ἢ παραπολὺ περιπεπλεγμένην, ἢ δυσάρεστον εἰς τὴν ἀκοήν.

Ὄνοματολογία τῶν ἀμμωνιακῶν ἀλάτων.

Πρὶν ἢ τελειώσωμεν τὸ περὶ ὀνοματολογίας κεφάλαιον πρέπει νὰ σύρωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου εἰς τὴν διαφορὰν τῆς σημασίας τῶν λέξεων ἄλας ἀμμωνίου ἢ ἀμμωνικὸν καὶ ἄλας ἀμμωνίας ἢ ἀμμωνιακόν. Ὄταν ἐκ τῆς ἐνώσεως τῆς ἀμμωνίας μετὰ τῶν ὑδατωδῶν ὀξέων γεννᾶται ἐν ἄλας, προστίθεται εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ ἄλατος ἓνα ἄτομον νεροῦ, τὸ ὅποιον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀφαιρεθῇ ἔπειτα χωρὶς ν' ἀφανισθῇ αὐτὸ τὸ ἴδιον ἄλας. Τὸ ὑδρογόνον τοῦ νεροῦ τούτου εἶναι ἡ ἀκριβῶς ἀπαιτουμένη ποσότης διὰ νὰ παραῖξη, συνενουμένη μὲ τὴν ἀμμωνίαν, τὸ ἀμμωνιον, καὶ ἡ ποσότης τοῦ ὀξυγόνου ἐξισοῦται μὲ τὴν ποσότητα τοῦ ὀξυγόνου πάσης ἄλλης ὀξυγονοβάσεως, ἱκανῆς νὰ χορτάσῃ τὴν αὐτὴν ποσότητα τοῦ ὀξέος. Ἡ ἀμμωνία λοιπὸν καὶ τὸ νερὸν ὁμοῦ παριστάνουν ἓνα ὀξυγονίδην τοῦ ἀμμωνίου συνισάμενον ἀπὸ δύο ἄτομα αὐτοῦ καὶ ἓνα ὀξυγόνου. Ὡστε κατὰ τοῦτο τὰ ἄλατα τὰ βάσειν ἔχοντα τὴν ἀμμωνίαν ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν ὄλων τῶν λοιπῶν ὀξυγονολάτων. Ὡσαύτως εἰς τὰ θειάλατα, ὁ ὑδρογονικός θειίδης συνενούμενος μετὰ τῆς ἀμμωνίας γεννᾷ τὸν ἀμμωνικὸν θειοῦχον, ὅστις δύναται νὰ ἐνωθῇ ἀκόμη μὲ δύο, τρία, τέσσαρα καὶ πέντε ἄτομα θείου. Τὰ ἄλατα ταῦτα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἀμμωνία φαίνεται ὅτι συνιστᾷ μίαν ὀξυγονοβάσειν, ἢ μίαν θειοβάσειν, τὰ ὀνομάζομεν ἄλατα ἀμμωνικὰ ἢ ἀμμωνίου.

Ὄταν δὲ ἐξ ἐναντίας ἡ ἀμμωνία ἐνόνηται μ' ἓνα ὀξὺ ἀνύδρον, π. χ. μὲ τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ ἢ τὸ θειῶδες, ἢ μὲ τοὺς χλωρίδας, φθορίδας, βρωμίδας τοὺς ἀνύδρους, κτλ. γεννῶνται καὶ τότε ἄλατα, τὰ ὁποῖα ἐμπεριέχουν τὴν ἀμμωνίαν ἀλλ' ὄχι τὸν ὀξυγονίδην τοῦ ἀμμωνίου, καὶ τῶν ὁποίων αἱ ιδιότητες διαφέρουν πολὺ ἀπ' ἐκείνας τῶν ἀμμωνικῶν ἀλάτων. Λέγονται δὲ

π. ζ. άνθρακίης άμμωνίας ή άμμωνιακός, θειίτης άμμωνίας κτλ.
Τò νερόν τούς μεταβάλλει εΐθός εις ένα άλλας άμμωνίου.

Η άμμωνία ενόιεται συχνά, ώς άμμωνία, και όχι ώς όξυγονίδης άμμωνίου, με τὰ άλατα τὰ ούδέτερα, και παράγει τότε άλατα βασικά άμμωνιακά. Ιδού όλίγα παραδείγματα.

Νιτρίας ύδραργυρικός άμμωνιακός.

Θειίας άργυρικός άμμωνιακός.

Χλωροϋχος άσβεστικός άμμωνιακός.

Χλωρίδης φωσφορώδης άμμωνιακός.